

İSANKBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ MUSTAFA İNAN KÜTÜPHANESİ

ACİL DURUM EYLEM PLANI

HAZIRLANMA TARİHİ: 01.12.2024

GEÇERLİLİK TARİHİ : 01.12.2030

HAZIRLAYAN : İTÜ Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı

*İşyerinde Acil Durumlar Hakkındaki Yönetmelik Madde 14:

(1) İTÜ Mustafa İnan Kütüphanesi ve yakın çevresinde, öngörölmüş olan acil durumları etkileyebilecek veya öngörölemeyen acil durumların ortaya çıkmasına neden olacak değişikliklerin ortaya çıktığında acil durum eylem planı tamamen veya kısmen güncellenir.

İTÜ MUSTAFA İNAN KÜTÜPHANESİ ACİL DURUM EYLEM PLANI

1 GENEL HÜKÜMLER

1.1 Amaç

- Aşağıda sicil bilgileri bulunan İstanbul Teknik Üniversitesi Mustafa İnan Kütüphanesi'nin güçlü ve zayıf yönlerini belirleyerek, dışarıdan gelecek tehdit ve fırsatlar karşısında personelinin ve öğrencisinin hazırlıklı olmasını sağlamak,
- Gerçekleşen acil durumlara ilk müdahaleyi yapmak,
- Acil duruma destek için gelen profesyonel ekiplere (Emniyet, İtfaiye, Arama Kurtarma Ekipleri vb.) yardımcı olmalarını sağlayacak gerekli eğitim faaliyetlerini planlamak,
- Gerektiğinde basın, yayın organları ile yetkili mercileri yönlendirmektir.

Kurum	Çalışan Sayısı	Sicil No
İTÜ Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı Mustafa İnan Kütüphanesi	67	

1.2 Olası Acil Durumlar

Yangın: Tehlike doğuran, önü alınamayan veya söndürülemeyen ve neticesinde madden ve manen zararlar getiren ateşe yangın denir. Diğer bir tanımıyla ise, katı, sıvı veya gaz halindeki yanıcı maddelerin oksijen ile birleşerek, ısı olarak kontrol dışı yanmasıdır.

Deprem: Yerkabuğunda meydana gelen tektonik hareketler sonrasında gelişen can ve mal kayıplarına neden olan bir afet durumudur. Tektonik hareketler neticesinde fayların (kırıkların) arasında meydana gelen enerji boşalması olarak da adlandırılır.

Sabotaj: Herhangi bir şirketin veya çalışan personelinin canına, mal varlığına, faaliyetine ve imaj kaybına yönelik bombalama, yıkma, zehirlenme ve kasıtlı hizmet dışı bırakma vs. gibi zarar verici hareketlerin tümüne denir.

Terör: Cebir ve şiddet kullanarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, siyasî, hukukî, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin can ve mal güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından gerçekleştirilecek her türlü suç teşkil eden eyleme denir.

Su Baskını: Yağmur suları, boruların patlaması, beton su deposunun delinmesi veya çatlaması gibi herhangi bir nedenle binanın zemin seviyesi altındaki bölümlerini su basması olayıdır.

İTÜ MUSTAFA İNAN KÜTÜPHANESİ **ACİL DURUM EYLEM PLANI**

Savaş: Ülkenin tamamının acil durum önlemi almasını gerektirecek bir olaydır. Savaş durumunda Kurum faaliyetlerinin devamı yerel idareler ve kurum üst yönetimin alacağı kararlara bağlıdır.

İş Kazası: İş yerinde meydana gelen, çalışanlarda, araçlarda, makinelerde, donanımlarda ve çalışma düzeninde manevi ve maddi zararlara sebep olan istenmeyen, beklenmeyen ve önceden planlanmayan olaylardır.

Kimyasal Madde Dökülmesi ve Sızıntı: Çevre kirliliği oluşturan malzeme ve/veya atıkları tehlikeli ortam oluşturmaktadır.

Yıldırım Düşmesi: Yıldırım, bulut ile yer arasında meydana gelen yüksek gerilimli bir elektrik boşalmasıdır.

Salgın: Belirli bir popülasyonda, belirli bir zaman diliminde, bir infeksiyon hastalığına yakalanan bireylerin sayısında artış.

Zehirlenme: Vücuda zehirli (toksik) bir maddenin girmesi sonucu normal fonksiyonların bozulmasıdır.

Elektrik Çarpması: Bir ya da daha fazla insanın üzerinden elektrik akımının geçip, elektrik akımının vücut ile temas eden ilk yerin belli bir süreyle acıması (veya başka tepkiler vermesi) durumuna denir.

Fırtına: Çok şiddetli esen rüzgârın meydana getirdiği hava hareketleridir.

1.3 Kapsam

- İTÜ Mustafa İnan Kütüphanesi'nin çalışanlarını, öğrencilerini, ziyarete gelen misafirleri kapsar.

1.4 Dayanak

- 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu
- İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik
- İlk Yardım Yönetmeliği

2 OLAYLARA MÜDAHALE ŞEKİLLERİ VE AŞAMALARI

2.1 Önleme ve Engel Olma

İTÜ Mustafa İnan Kütüphanesi çevresi ile katlar dikkatli bir şekilde gözlemlenecek, çalışmalar sırasında veya sonrasında oluşabilecek yangın, iş kazası, çevre kirliliği ve maddi hasarlı olayların oluşması engellenecektir. Önlemenin etkili ve verimli olması için tüm çalışanlar tespit ettikleri

İTÜ MUSTAFA İNAN KÜTÜPHANESİ **ACİL DURUM EYLEM PLANI**

hususları zaman kaybetmeden birim yöneticisine bildirmekle görevli olup, denetim işveren ve işveren vekili tarafından sağlanacaktır.

2.2 Erken Müdahale ve Kontrol Altına Alma

İTÜ Mustafa İnan Kütüphanesi'nde yürütülen tüm faaliyetler esnasında, işin özelliğinden kaynaklanan ani durum değişiklikleri, çalışanların tedbirsiz ve dikkatsiz çalışması ve bazı unsurlar sonucu meydana gelen yangın, iş kazası, çevresel kirlilik vb. olaylara zamanında ve doğru bir şekilde müdahale edilerek olası can ve mal kayıplarının azaltılması sağlanacaktır.

2.3 Olayları İzleme

İTÜ Mustafa İnan Kütüphanesi'nde yapılan çalışmalar ile tüm faaliyetler esnasında meydana gelebilecek yangın iş kazaları, çevresel olaylar vb. durumlara zamanında, doğru ve bilinçli bir şekilde müdahale edilememesi durumunda olayın kontrol dışına çıkabileceği değerlendirilecek, bunun sonucunda daha fazla büyüyerek kayıpların artmaması için gerekli önlem ve tedbirler işveren/ işveren vekili tarafından alınacaktır.

3 Yükümlülükler

3.1 Kütüphane Yönetiminin Yükümlülükleri

- Kampüs ortamında var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüştüğü durumlarda kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmaları yapmalıdır.
- Eğitim öğretim faaliyetlerini ve personeli etkileyebilecek durumları önceden değerlendirerek muhtemel acil durumları belirlemelidir.
- Acil durumların olumsuz etkilerini önleyici ve sınırlandırıcı tedbirleri almalıdır.
- Acil durumların olumsuz etkilerinden korunmak üzere gerekli ölçüm ve değerlendirmeleri yapmalıdır.
- Acil durum planlarını hazırlamalı ve tatbikatların yapılmasını sağlamalıdır.
- Acil durumlarla mücadele için Mustafa İnan Kütüphanesi'nin kapladığı alan ve taşıdığı özel tehlikeler, yapılan işin niteliği, personel ve öğrencilerin sayısı ile ortamda bulunan diğer kişileri dikkate alarak; önleme, kurtarma, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda uygun donanımına sahip ve bu konularda eğitimli yeterli sayıda çalışanı görevlendirmeli ve her zaman hazır bulunmalarını sağlamalıdır.
- Özellikle ilk yardım, acil tıbbi müdahale, koruma, kurtarma ve yangınla mücadele konularında, gerekli kurumlarla irtibatı sağlayacak gerekli düzenlemeleri yapmalıdır.

İTÜ MUSTAFA İNAN KÜTÜPHANESİ **ACİL DURUM EYLEM PLANI**

- Acil durumlarda enerji kaynaklarının ve tehlike yaratabilecek sistemlerin olumsuz durumlar yaratmayacak ve koruyucu sistemleri etkilemeyecek şekilde devre dışı bırakılması ile ilgili gerekli düzenlemeleri yapmalıdır.
- Varsa alt işveren ve geçici iş ilişkisi kurulan işverenin çalışanları ile ziyaretçi gibi kampüste bulunan diğer kişileri acil durumlar konusunda bilgilendirmelidir.

3.2 Tüm Paydaşların Yükümlülükleri

- Acil durum planında belirtilen hususlar dâhilinde alınan önleyici ve sınırlandırıcı tedbirlere uymalıdır.
- Mustafa İnan Kütüphanesi'ndeki makine, cihaz, araç, gereç, tesis ve katlarda kendileri ve diğer kişilerin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürecek acil durum ile karşılaştıklarında; acil durumla ilgili görevlendirilen sorumluya veya en yakındaki güvenlik personeline haber vermelidir.
- Acil durumun giderilmesi için, ilgili kuruluşlardan olay yerine intikal eden ekiplerin talimatlarına uymalıdır.
- Acil durumlar sırasında kendisinin ve çalışma arkadaşlarının hayatını tehlikeye düşürmeyecek şekilde davranmalıdır.

4 ACİL DURUM EKİPLERİ

4.1 Acil Durum Ekipleri

Yangın, deprem ve benzeri afetlerde binada bulunanların tahliyesini sağlayan, olaya ilk müdahaleyi yapan, kurtarma, koruma, söndürme işlerine katılan ve gerektiğinde ilk yardım uygulayan ekibi ifade eder. Ekip başı, aynı zamanda iç düzenlemeleri uygulamakla görevli Acil Durum lideri'nin yardımcısıdır. Kendisine bağlı acil durum ekiplerini görevlendiren, harekete geçiren, kontrol eden ve acil duruma müdahale edilmesini sağlayan kişi olarak Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı tarafından görevlendirilir. Ekiplerin başında bulunan kişi Acil Durum Yöneticisi'ne rapor verir. Ekip başının diğer görevleri aşağıdaki gibidir;

- Acil durum nedeniyle ortaya çıkması muhtemel panik ve kargaşayı önleyip, düzenli haberleşmeyi sağlar.
- Bina sorumluları ve ekip üyeleri elektrik şalter ve sigortaları ile doğalgaz ve su vanalarının kapatılmasından sorumludur.
- Kolluk kuvvetlerine ve Acil Durum Yöneticisi'ne yardımcı olur.
- Toplanma bölgesinde koordinasyonu sağlar ve sayım yapar.

İTÜ MUSTAFA İNAN KÜTÜPHANESİ **ACİL DURUM EYLEM PLANI**

- Hijyen, sterilizasyon ve bakım faaliyetlerinin devamlılığını tesis eder.

4.1.1 Söndürme Ekibi

- Yangın eğitimi almış soğukkanlı personelden seçilmelidir.
- Yangın esnasında Ekip Liderinin talimatına uygun olarak ilk müdahaleyi gerçekleştirir.
- Ekip liderinin tahliyeyi başlatması talimatı için gerekli koordinasyonu sağlar, yangının büyüklüğü konusunda bilgi verir.
- Yangın esnasında acil çağrı olarak 112 ile irtibata geçip itfaiyeye haber verir. İtfaiyeye destek sağlar, bina konusunda bilgi verir.
- Söndürme ekibi yangın yerinin altındaki, üstündeki ve yanlarındaki alanda gereken tertibatı alır, yangının genişlemesini önlemeye ve söndürmeye çalışır.
- Yangın dışındaki acil durumlara Acil Durum Ekip Liderinden gelecek talimata uygun olarak müdahaleyi gerçekleştirir.

4.1.2 Kurtarma Ekibi

- Yangın ve diğer acil durumlarda can ve kritik ve hayati değer taşıyan ekipman, servis ve malzemelerin kurtarma görevlerini gerçekleştirir.
- Kurtarma ekibi öncelikli görevi canlıları kurtarmaktır. Daha sonra acil durumlarda ilk kurtarılabilecek evrak, dosya ve diğer eşyayı, olay yerinde bulunanların da yardımı ile ve büro şeflerinin nezareti altında mümkünse çuvallara ve torbalara koyarak boşaltılmaya hazır hâle getirir.
- Tahliye olanların sayımını yaparak eksik olup olmadığını belirler ve Acil Durum Ekip Liderine rapor verir.
- Kayıp personeli tespit edip, olası yerlerini belirler.

4.1.3 Koruma Ekibi

- Koruma ekibi, kurtarma ekibince kurtarılan malzeme ve evrakı korur. Acil durum nedeniyle ortaya çıkması muhtemel panik ve kargaşayı önler.
- Tehlikeli alanları tespit eder ve geçişi kapatır.
- Toplanma bölgesinin ve kaçış yollarının düzeninden sorumludur.
- Personeli acil çıkış kapılarına yönlendirir ve panik yapmadan dışarıya çıkışlarını organize eder. Tek bir kapıda yığılma olmaması için gerekirse diğer çıkış kapılarının güvenli olup olmadığına bakarak personeli diğer kapılara yönlendirir.

İTÜ MUSTAFA İNAN KÜTÜPHANESİ **ACİL DURUM EYLEM PLANI**

- Acil durumda tüm çalışanların güvenli tahliyesini sağlar.
- Yaşlı, engelli, hamile gibi özel politika gerektiren çalışan olması durumunda; acil durumlarda tahliye için yardımcı olmak üzere bu ekipten veya çalışana yakın konumda bulunan bir refakatçi belirlenir.

4.1.4 İlk Yardım Ekibi

- İlk yardımcı eğitimi almış sertifikalı personelden oluşur.
- Mustafa İnan Kütüphanesi'nde alınmış ilk yardım tedbirlerini sürekli kontrol altında tutar.
- Mustafa İnan Kütüphanesi'nde meydana gelen yangın, patlama, iş kazası vb. durumlarda diğer ekip şefleri ile koordineli çalışır.
- Kişilerin yaralanması ile sonuçlanan olaylarda ekip üyelerini acilen sevk ederek ilk yardım çalışmalarını yönetir.
- Meydana gelen yaralanmalara, kurtarma ekipleri tarafından kurtarılan yaralılara ilk yardım yapar.
- Ambulans veya profesyonel sağlık görevlileri gelinceye kadar hastaya gerekli ilk müdahaleyi yapar.
- Sevk edilen hasta ve yaralıların durumlarını takip eder.
- Görevli personelin ilk yardım tedbirleri konusunda katılımlarını sağlar.
- Mustafa İnan Kütüphanesi'nde ilk yardım amacıyla bulunan sedye, ilaç, sargı malzemeleri vb. araç-gereç ve cihazların tespitini yapar, eksilenlerin tamamlanmasını sağlar.
- Tespit edilen aksaklıkları, Acil Durum Ekip Lideri, işveren veya işveren vekiline bildirerek bunların giderilmesini sağlar ve takibini yapar.

4.1.5 Haberleşme ve Güvenlik Ekibi

- Vardiyada bulunan güvenlik amiri/güvenlik personeli diğer binalar, birimler ve kampüsler arası iletişimi sağlar.
- İtfaiye, ambulans vb. acil durum çağrı numaralarından 112 yi aranması ve ekiplerin doğru yönlendirilmesini sağlar.
- Ekip liderinin talimatlarına göre ekipler arası iletişimi sağlar ve ekip liderinin talimatlarının iletilmesine yardımcı olur.
- Bina girişlerinde bulunarak giriş ve çıkışları kontrol eder.
- Mustafa İnan Kütüphanesi'nde girişinde bulunarak giriş ve çıkışları kontrol eder, Mustafa

İTÜ MUSTAFA İNAN KÜTÜPHANESİ **ACİL DURUM EYLEM PLANI**

İnan Kütüphanesi'ne yapılacak yağma ve saldırılara engel olur.

5 YANGIN

5.1 Yangına Sebep Olan Faktörler

- Havalandırmanın olmadığı yerlerde benzin, tiner ve solvent gibi havada uçucu bileşenlerine ve moleküllerine ayrılarak 1 litresi 200 litre hacme ulaşan gazların neden olacağı patlamalar.
- Elektrik,
- Yanıcı sıvılar,
- Mekanik kazalar,
- Isıtma ve aydınlatma sistemlerindeki arızalar,
- Yanıcı gazlar, (doğalgaz, metan gazı, LPG, propan, asetilen gibi)
- Kaynak, kesme ve taşlama işlerinde ısı kaynaklarının kontrol altına alınmaması,
- Kimyasal maddelerin depolama hataları (su ve potasyum gibi kimyasal özelliği itibariyle karışımları halinde kimyasal reaksiyon verecek maddeler)
- Kimyasal maddelerin kullanım hataları,
- Oksijen ve yağ etkileşimine karşı gerekli önlemlerin alınmaması,
- İhmaller,
- Doğal afetler,
- Sabotaj,
- Yangına karşı gerekli önlemlerin alınmaması.

5.2 Yangına Karşı Çalışma Ortamında Alınacak Tedbirler

- Kapalı alanlarda ve yangın ortamı oluşturabilecek yerler içerisinde sigara içilmesine izin verilmemelidir.
- Kullanılmayan elektrikli cihazların şalterleri kapatılmalı veya fişi çekilmelidir.
- Temizlik ve bakım için kullanılan yağlı bez parçaları PL-106 numaralı Atık Yönetim Planına uygun olarak depolanmalı ve bertaraf edilmelidir.
- Kullanılan ekipman ve envantere göre uygun tipte yangın söndürücü bulundurulmalıdır.
- Kütüphane içerisinde kapalı alanlarda statik elektriğin yangın riskine neden olduğu yerlerde topraklama yapılmalı, statik elektriğe karşı önlem alınmalıdır.
- Kampüste yangın söndürme tüplerinin takibi İTÜ Afet Ve Acil Durum Yönetimi (İTÜ-AFAD) Koordinatörlüğü tarafından yapılmaktadır. Yangın Dolabı Aylık Kontrol Listesi ve Yangın Tüpü

İTÜ MUSTAFA İNAN KÜTÜPHANESİ **ACİL DURUM EYLEM PLANI**

Aylık Kontrol Listesi formları Mustafa İnan Kütüphanesi Teknik Personeli ile Birim Sorumluları tarafından her yıl kontrol edilerek eksiklikler için İTÜ Afet Ve Acil Durum Yönetimi (İTÜ-AFAD) Koordinatörlüğü ile iletişime geçilmesi sağlanmalıdır.

5.3 Malzeme / Teçhizat Depoları ile ilgili Tedbirler

- Depoların içinde ve malzemeler arasında sigara içilmesine izin verilmez.
- Depolardaki malzemelerin özelliğine göre uygun tipte Yangın söndürme tüpleri dolu ve kullanıma hazır bulundurulmalıdır.
- Depoların uygun ve görülebilecek yerlerine “sigara içmek yasaktır” levhaları konulmalıdır.

5.4 Açık Alanlar ile ilgili Tedbirler

- Çevredeki yabancı otlar, kağıt, bez, parçası gibi yanıcı atıklar temizlenmeli, kesilen otlar yakılmaz ve tesis dışına çıkarılmalıdır.
- Yangın hidratları vana ve rögarlar devamlı bakımlı ve temiz tutulmalı, periyodik olarak kontrol edilmelidir.
- İtfaiye gelinceye kadar kullanılmak üzere, her 2-3 yangın hidrandı için uygun bir yere yeterli uzunlukta hortum bulundurulmalıdır. Anılan hortumların güneş ve yağıştan korunması için kapalı bir kutuya alınmalı (kullanılabilir duruma gelmesini zaman açısından riske atmayacak bir düzen içerisinde) sağlanmalıdır.

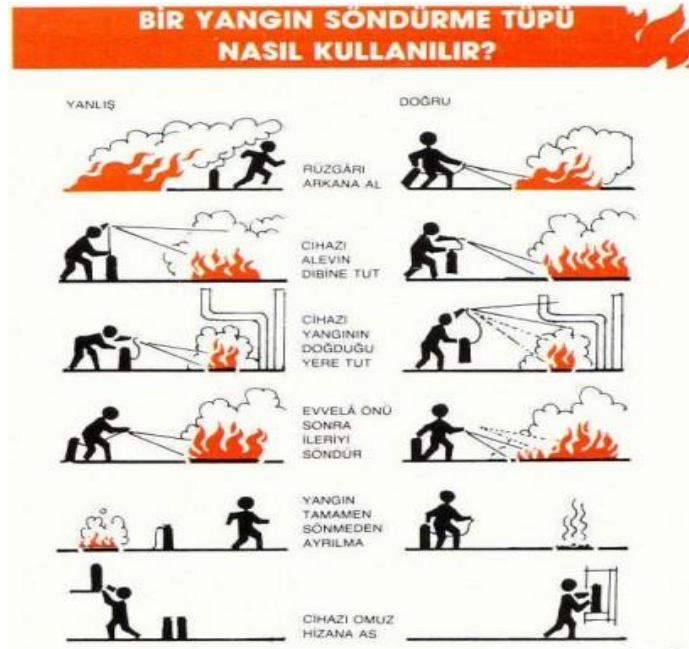
5.5 Elektrik Tesisatı ile ilgili Tedbirler

- Elektrik tesisatına, proje harici fazla yüklü cihazlar takılmamalıdır.
- Elektrik tesisatında yetkili olmayan kişilerce değişiklik yapılmamalıdır.
- Tüm bina ve tesislerin elektrik dağıtım panolarındaki sigortalar muhafazalı ve otomatik olmalıdır.
- Elektrikle çalışan cihazlardan, teknik dokümanına göre gerekli olanlar topraklanmalıdır.
- Bina ve tesislerde çıplak veya hasarlı kablo, priz, fiş vb. gibi elektrik malzemesi varsa kullanılmamalı, derhal yenilenmelidir.
- Elektrik tesisatının periyodik kontrol ve bakımları yetkili personel tarafından yapılmalıdır.
- Paratoner ve çatı elektrik kablo kontrolleri, baca kontrolleri periyodik olarak yapılmalıdır.
- Uygun yerlere “sigara içmek yasaktır” ve “dikkat ateşle yaklaşma” levhaları asılmalıdır.
- Yeteri kadar uygun tipte (köpüklü ve/veya CO2 vb.) yangın söndürme tüpleri ve diğer yangın söndürme araçları faal olarak kullanıma hazır bulundurulmalıdır.
- Otomatik yangın algılama detektörleri uygun yerlere yerleştirilmelidir.

5.6 Yangın Sınıfları ve Müdahale Araçları

YANGIN SINIFLARI	YANICI MADDELER	KULLANILACAK MÜDAHALE ARAÇLARI	KULLANILMAMASI GEREKEN MÜDAHALE ARAÇLARI	UYARI
A SINIFI YANGIN	Kağıt, Ahşap, Kumaş, Odun, Kömür vb. katı ve kuru madde yangınlarıdır.	SU KÖPÜK ABC (KKT)	CO2	Duman, Karbonmonoksit gibi zehirli gazlara dikkat edin.
B SINIFI YANGIN	Benzin, Tiner, Motorin, Solvent, Boya, Alkol, vb. yanıcı sıvı madde yangınlarıdır.	CO2 KÖPÜK ABC (KKT)	SU	Yakındaki parlayıcıları tahliye edin.
C SINIFI YANGIN	LPG, Doğalgaz, Metan, Propan vb gaz yangınlarıdır.	SU, CO2, KÖPÜK, ABC (KKT)	-	Kaynağından gazı kesin/ yaklaşmayın.
D SINIFI YANGIN	Mg, Al, Titanyum vb metal yangınlarıdır.	Tuz ve Kum, Magnezyum Oksit, Sodyum Bikarbonat	SU, KÖPÜK CO2 ABC (KKT)	Yaklaşmayın.
E SINIFI YANGIN	Elektrik kaynaklı yangınlar, elektrikli cihazlar, tesisatlar vb.	CO2 ABC (KKT)	SU KÖPÜK	Bölgedeki elektrik şalterini kapatın.

5.1 Yangın Söndürme Tüpü Kullanımı

İTÜ MUSTAFA İNAN KÜTÜPHANESİ **ACİL DURUM EYLEM PLANI**

5.2 Yangın Esnasında Hareket Tarzı

- Yangını ilk fark eden kişi derhal Yangın Söndürme Ekip Liderine haber vermelidir. Panik yapmadan yangının yeri ve büyüklüğünü belirtir; uygun ekipmana sahipse yangına müdahale eder.
- Ekip lideri ise ekiplerde yer alan personelin müdahale için olay yerine yönlendirilmesini sağlar.
- Ekip lideri, Acil Durum Koordinatörüne, Genel Sekretere, İşveren Vekili ve Güvenlik görevlisine haber verir.
- Acil durum ekipleri olay yerine intikal ederken, Genel Sekreter ya da Acil Durum Koordinatörü tarafından üst yönetime ve diğer ekip liderlerine haber verilir. Ayrıca olayın büyüklüğüne göre iletişim listesinde bulunan komşu işletmeleri durumdan haberdar edilerek acil duruma hazır olmaları sağlanır.
- Acil durum ekiplerinden söndürme ekibi ya da bina sorumlusu yangın bölgesindeki elektriği keser ve diğer ekiplere teknik konularda destek sağlamak üzere hazır bekler.
- İlk yardım ekibi yaralananlara ilk yardım müdahalesi yapmak için müdahale ekipmanlarını alarak olay mahalline gelir ve hazır bekler.
- Yangına kısa sürede müdahale edilir ve söndürülürse bir anons ile personel bilgilendirilir.
- Yaralı varsa ilk yardım yapıldıktan sonra hastaneye sevki sağlanır. Hastaneye gitmeden hastane aranarak kaza hakkında bilgi verilerek müdahale edip edemeyecekleri öğrenilerek hasta sevk edilir.
- Kurtarma ekibi binada kimsenin kalmadığından emin olur ve Acil Durum Ekip Lideri ile Genel Sekretere bilgi verir. Yangın bölgesinde yangının büyümesine sebep olabilecek malzeme, ekipman ve araçlar uzaklaştırılır.
- Koruma ekibi tahliye edilen personelin yangın bölgesinden uzaklaştırılmasını sağlar.
- Haberleşme ve güvenlik ekibi bina girişinde bulunarak giriş ve çıkışları kontrol eder ve görevli personel haricinde yangın bölgesine girilmesini önler.
- Ekip Lideri toplanma bölgesinde koordinasyonu sağlar ve sayım yapar.
- Acil durum 112 numaralı telefondan haberleşme ve güvenlik ekibi tarafından haber verilir; Haberleşme ve güvenlik ekibi vardiyada bulunan güvenlik personeli itfaiye geldiğinde, onları karşılayarak yangın mahalline götürür.
- İtfaiye teşkilatı amirinin olay yerine gelmesinden itibaren acil durum ekipleri onun emrine girerler ve ona her konuda yardım etmek mecburiyetindedirler.

İTÜ MUSTAFA İNAN KÜTÜPHANESİ **ACİL DURUM EYLEM PLANI**

5.3 Yangın Sonrası Alınacak Tedbirler

- Yangın söndürüldükten sonra çevrenin güvenliği alınmalıdır.
- Yangın ile ilgili İTFAİYE'den yangın raporu alınmalıdır.
- Yangın bölgesi temizlenerek yangının etkileri ortadan kaldırılmalıdır.
- Gerekli durumlarda bireylerde görülen; şok, korku, güvensizlik, gerginlik, asabiyet, toplumdandan uzaklaşma, fiziksel duyarlılık, düzensiz uyku, isteksizlik, depresyon gibi tepkilerin oluşmasını engellemek amacıyla rehabilitasyon çalışmaları düzenlenmelidir.
- Kullanılan ekipmanların kontrolü yapılarak dolun ve değişimleri yapılmalıdır.
- Yangın sonrası oluşturulan Acil Durum Yönetimi Merkezi ile birlikte yangının oluş nedeni ile ilgili analiz yapılmalı ve yangının gerçekleşme sebepleri belirlenerek gerekli önlemler alınmalıdır.

6 DEPREM

6.1 Deprem Esnasında Uyulacak Kurallar

- Tüm paydaşlar önce sarsıntının geçmesini beklemeli, sonra Acil durum ekip liderinin vereceği tahliye talimatı durumuna göre ziyaretçi, öğrenci ve personel binayı tahliye ederek toplanma bölgesine gitmelidir.
- Eğer bina 15 sn içinde terk edilemediyse bina içindekiler kaçmaya çalışmamalıdır.
- Çök kapan hareketi uygulanmalı ve cenin pozisyonunda küçülerek sarsıntının geçmesi beklenmelidir.
- Deprem sırasında ofislerde devrilebilecek dolap ve kitaplık gibi ağır ve yüksek cisimlerden, kırılabilir camlardan, aynalardan pencerelerden uzak durulmalıdır.
- Balkon, teras, çatı, döşeme kenarı, merdiven vb. yerlerden uzak durulmalıdır.
- Deprem esnasında kesinlikle asansörler kullanılmamalıdır.
- Depremde kapı altlarında durulmamalıdır.

6.2 Deprem Sonrasında Uyulacak Kurallar

- Sakin olunmalı ve artçılara karşı hazırlıklı olunmalıdır.
- Cep telefonu asla kullanmamalı ve şarjı bitirilmemelidir.
- Etrafta yaralı ve yangın olup olmalı kontrol edilmelidir.
- Arama kurtarma ekiplerine yardımcı olmaya çalışılmalıdır.

İTÜ MUSTAFA İNAN KÜTÜPHANESİ **ACİL DURUM EYLEM PLANI**

6.3 Deprem Esnasında Görevli Ekip Personeli

- Deprem esnasında arama, kurtarma ekibi, ilk yardım ekibi, haberleşme ve güvenlik, koruma ekibi Ekip liderinin talimatlarına göre deprem eylem planına destek verir.
- Panik içindeki personeli sakinleştirir ve güvenli bir yerde beklemelerini sağlar.
- Bina sorumlusu verilecek talimata göre; su, elektrik ve doğalgaz gibi enerji kaynaklarını keser, elektrikler kesileceği için el feneri veya ışıldak gibi aydınlatma araçlarıyla aydınlık sağlamaya çalışır.
- Muhtemel bir gaz kaçağına karşı, personeli çakmak, kibrit gibi aydınlatma kaynakları kullanmaması konusunda seslenerek uyarır.

6.4 Deprem Sonrası Görevli Ekip Personeli

- Deprem sonrası kurtarma ekibi, koruma ekibi ve ilk yardım ekibi aktif rol oynar.
- Koruma ekibi binanın tahliyesi esnasında panik yaşanmamasını sağlamalı, tahliye koridorlarında tıkanma ve yığılmalara mâni olmalıdır.
- Koruma ekibi tahliye edilen personelin önceden belirlenmiş olan Toplanma Alanında toplanmasını sağlamalıdır.
- Ekip Lideri tarafından personel sayımı yapılarak Acil Durum Koordinatörüne bildirilmelidir.
- Haberleşme ve güvenlik ekibi binadan tahliye edilen malzemeyi yağma ve hırsızlığa karşı emniyet altına almalı, binaya yabancı ve yetkisiz kişilerin girmesini ve yaklaşmasını önlemelidir.
- Haberleşme ve güvenlik ekibi binanın tamamen tehlikesiz hale geldiği yetkililer tarafından beyan edilmeden binaya herhangi bir kimsenin girmesine mâni olmalıdır.
- İlk yardım ekibi yaralanan personel varsa müdahale etmelidir.
- Söndürme ekibi yangın çıkma olasılığına karşı hazır beklemelidir.
- Depremde içeride mahsur kalan ziyaretçi veya personel varsa Ekip Lideri tarafından derhal Üst Yönetime ya da Genel Sekretere haber verilerek profesyonel kurtarma ekiplerinden destek istenmelidir.
- Deprem sonrası zarar gören hasta veya yaralılar ambulans ile derhal en yakın sağlık kuruluşuna sevk edilmelidir.
- Deprem mesai olmadığı bir anda gerçekleşmişse İTÜ Afet ve Acil Durum Yönetimi (İTÜ-AFAD) Koordinatörlüğü ve Genel Sekreter aranarak durumla ilgili bilgi verilmelidir.

İTÜ MUSTAFA İNAN KÜTÜPHANESİ **ACİL DURUM EYLEM PLANI**

7 SABOTAJ, TERÖR VE SALDIRI PLANI

Ülkemizde ve dünyada cereyan eden terör olayları, özellikle insanların toplu bulunduğu yerleri hedef almaktadır. Terörle birlikte yaşamayı öğrenmek için de, tedbirli, bilgili ve her şeyden önce dikkatli olmak gerekir.

- Çok aceleci, tedirgin ya da aşırı sakin ve hareketleri size normal gelmeyen kişiler görüldüğünde takip edilerek güvenliğe haber verilmelidir.
- Uygun olmayan yer ve zamanda, ilgisiz bir kişi (tanıdık veya tanımadık) görüldüğünde derhal güvenliğe bildirilmelidir.
- Sabotaja veya saldırılara en müsait yerlerin, tuvaletler, soyunma kabinleri, çöp kutuları, kapı arkaları ve acil çıkış kapıları olduğu unutulmamalıdır.
- Teröristlerce ilan edilmiş özel günlerde daha dikkatli olunmalıdır.
- Dışarıdan mal getiren taşıyıcıların iyice aranmasına ve daha önceden mal getirip getirmediğine dikkat edilmelidir.
- Kurye veya PTT ile gelen paket, zarf ve koliler dikkatlice kontrol edilmelidir.
- Acil çıkışları kullanmak isteyen kişiler sorgulanmalı ve takibe alınmalıdır.
- Kilitli olması gerekirken açık bulunan mekanlar zaman geçirilmeden güvenliğe bildirilmelidir.

7.1 Sabotaj Esnasında Uyulacak Kurallar

- Sabotaj veya saldırı ihbarı alan veya bu konuda şüphelenen kişi süratle Güvenlik Koordinatörü ve Genel Sekreterliğe bilgi vermelidir.
- Güvenlik Koordinatörünün ve Genel Sekreterin insiyatifiyle olayın gerçekliği durumuna göre polise (112), jandarmaya (112) ve itfaiye (112)ye haber verilmelidir.
- Olayla ilgili yapılan durum değerlendirmesinde risk yüksek olarak değerlendirildiyse; bina çok acele boşaltılmalıdır.
- Boşaltma işlemi için kurtarma ekibi göreve çağırılmalı ve binanın tamamen boşaltılarak herkesin toplanma bölgesine ulaşması sağlanmalıdır.
- Kurtarma ekibi birinci öncelikle kurtarılacak malzeme ve dokümanların belirtilen güvenli bölgeye tahliyesini sağlamalıdır.
- Koruma ekibinden görevlendirilen bir kişi kurtarma ekibince kurtarılan malzeme ve evrakı korumalıdır.
- Haberleşme ve güvenlik ekibi, bina çevresindeki araçları uzaklaştırarak, bölgede araç parklarına önlemelidir.

İTÜ MUSTAFA İNAN KÜTÜPHANESİ **ACİL DURUM EYLEM PLANI**

- Binada herkesin kolayca girip çıkabileceği antre, merdiven boşluğu, tuvalet, koridor, kazan dairesi gibi yerlerin aranmasına özen gösterilmelidir.
- Bulunan şüpheli cisimlere dokunulmamalı, bomba imha uzmanlarının incelemesine bırakılmalıdır.

8 SEL VE SU BASKINI

8.1 Su Baskınında Yapılacaklar

- Yağmur sularının, su tesisatının patlaması gibi su taşkını durumunda zemin kotunun altındaki tüm personel tahliye edilmeli, eksi kotların tümünün enerjisi kesilmeli, elektrik, doğalgaz ve binaya gelen şebeke suyu arıza giderilinceye kadar ana vanalardan kapatılmalıdır.
- Su baskını yaşanması ihtimali bulunan alanda elektrojen grupları (jeneratör), trafolar, yangın pompalarının aynı kotta bulunması nedeniyle su baskınından etkilenmemesi ve kazaya sebebiyet vermemesi için seconder primer geçişlerindeki tüm elektrik kesilmelidir.

8.2 Su Baskını Esnasında Görevli Ekip Personeli

- Su baskını durumunda derhal ilgili birim yöneticisi, Acil Durum Ekip Liderine haber vermelidir.
- Acil durum ekipleri ve temizlik personeli amirlerinden gelecek talimata göre hareket etmelidir.
- Su baskını ihbarı alındığı andan itibaren Acil durum ekip lideri veya bina sorumlusu tarafından elektrik derhal kesilmelidir.
- Elektrik panolarından uzak durulmalıdır.
- Güvenlik ekibi tarafından sahaya girişler engellenerek, tehlikeli durum ortadan kalkana kadar görevli ekip personeli dışında personel geçişine izin verilmemelidir.

9 FIRTINA VE HORTUM

9.1 Fırtına ve Hortum Öncesinde Yapılacaklar

- Bahçe ve benzeri açık alandaki savrulma, devrilme ve düşme tehlikeleri oluşturabilecek malzemelerin sabitlenmesi ve diğer gerekli önlemlerin alınması sağlanmalıdır.
- Bir fırtına tahmininde bulunulmuşsa, hava durumunu ve resmi talimatlar takip edilmelidir.
- Fırtınadan korunmak için en iyi yerler belirlenmelidir. (Bodrum katlar, orta kısımda bulunan odalar, koridorlar vb.)

İTÜ MUSTAFA İNAN KÜTÜPHANESİ **ACİL DURUM EYLEM PLANI**

9.2 Fırtına ve Hortum Sırasında Yapılacaklar

- İçinde bulunduğunuz yapının kapatılmasını organize edilmelidir. Binanın tüm açıklıklarını kapatılmalıdır. Bina sorumluları, güvenlik ekibi ve koruma ekibi bulunduğu alanının kapatılmasından sorumlu olmalıdır.
- Personel ve öğrenciler açık alanlardan, pencere ve kapılardan uzak tutularak korunmalıdır.
- Telefonu kullanmaktan kaçınılmalı ve talimatları takip etmek üzere radyo dinlenmelidir
- Koruma ekibi ve bina sorumlusu tarafından binanın tüm elektrik, su, gaz vb. devrelerini kesmek için hazırlıklı olunmalıdır.

9.3 Fırtına ve Hortum Sonrasında Yapılacaklar

- Fırtına sırasında Mustafa İnan Kütüphanesi'ne sığınan kişiler, yetkililer tahliye talimatı vermediği sürece emniyetli bir noktada kalmalıdır.
- Mustafa İnan Kütüphanesi etrafında bir emniyet çemberi oluşturulmalıdır.
- İşveren/işveren Vekiline haber verilmelidir.
- Fırtınaya maruz kalan kişiler varsa, bu kişilere ilk yardım ekibi tarafından ilk yardım sağlanmalı ve acil durum servislerine haber verilmelidir.
- Telefonlar sadece acil durumlar için kullanılmalıdır.
- Herhangi bir çökme riski olup olmadığını tespit etmek için bina koruma ekipleri tarafından kontrol edilmeli ve hasarın fotoğrafları çekilmedir.
- Hasarlar hızlı bir şekilde tespit edilmelidir.
- Gaz sızıntısı olup olmadığı kontrol edilmelidir. Gaz kokusu fark edilirse, pencereler açılmalı ve bina terk edilmelidir. Mümkünse, gaz vanası kapatılmalı ve uzman servisleri çağrılmalıdır.
- Elektrik tesisatı kontrol edilmeli. Kıvılcım, soyulmuş kablolar veya yanık kokusu fark edilirse, elektriği devre kesiciden kesilmelidir. Devre kesiciye ıslak veya su biriken bir bölgeden geçmeden ulaşamıyorsa, bir elektrikçi çağrılmalıdır.
- Su veya kanalizasyon borularında herhangi bir hasar olup olmadığına bakılmalıdır. Bir hasar olduğundan şüphelenilirse Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı'na haber verilmelidir.
- İTÜ Mustafa İnan Kütüphanesi'nin durumu üst amirlerine bildirilir. Varsa sigorta şirketine haber verilmelidir. Zarar görmüş eşyaların envanteri çıkarılıncaya kadar eşyalara müdahale edilmemelidir.

İTÜ MUSTAFA İNAN KÜTÜPHANESİ **ACİL DURUM EYLEM PLANI**

10 YILDIRIM DÜŞMESİ

10.1 Yıldırım Düşmesi Öncesinde Yapılacaklar

- Yüksek bina ve yapılarda paratoner bulunmalıdır.
- Yıldırım riski olan havalarda, ağaç, elektrik ve bayrak direklerinden uzak durulmalıdır.
- Metal cisimlerle temastan kaçınmalı, fişi prize takılı elektrikli aletlerden ve kablolu telefonlardan uzak durulmalıdır.

10.2 Yıldırım Düşmesi Sırasında Yapılacaklar

- Yıldırım düşme tehlikesi sezildiğinde dış alandayken, yakındaki bir bina ya da araba içerisine girilmelidir.
- Açık arazide gruplar halinde durulmamalıdır. Kapalı bir alan yoksa çömelerek topuklar yere değmeden beklenmelidir.
- Yıldırım düşme tehlikesi sezildiğinde pencere ve kapılar sıkıca kapatılmalı; güneşlik ve perdeler çekilmelidir.
- Tehlike geçene kadar dışarıya çıkılmamalıdır.

10.3 Yıldırım Düşmesi Sonrasında Yapılacaklar

- Yıldırım düşmesinden dolayı yangın başlamışsa, Yangın Sırasında Yapılacaklar bölümündeki yazılı kurallar uygulanmalıdır. 112 acil çağrıdan İtfaiye aranmalıdır.
- Yıldırım düşmesinden dolayı yaralananlar varsa 112 Ambulans aranmalıdır, ambulans gelene kadar yaralılara ilk yardım ekibi tarafından ilk yardım desteği verilmelidir.
- İTÜ Mustafa İnan Kütüphanesi'nin durumu üst amirlerine bildirilir. Varsa sigorta şirketine haber verilmelidir. Zarar görmüş eşyaların envanteri çıkarılıncaya kadar eşyalara müdahale edilmez.

11 İŞ KAZASI

- İş Kazası olduğu anda kazanın en yakınındaki çalışanlar görevi ne olursa olsun kazaya uğrayan çalışan ve kendileri için güvenli bölge oluştururlar.
- Derhal ilgili birim amiri tarafından Personel Daire Başkanlığı ve İş Güvenliği Koordinatörlüğüne haber verilmelidir.
- İlk yardım ekibi göreve çağırılarak iş kazasına uğrayan çalışana müdahale edilmesi sağlanmalıdır.
- Ortamda elektrik şüphesi varsa kesinlikle olaya müdahale edilmeden bina sorumlusuna haber verilmeli ve ortamdaki elektriğin kesilmesi sağlanmalıdır.

İTÜ MUSTAFA İNAN KÜTÜPHANESİ **ACİL DURUM EYLEM PLANI**

- Küçük sıyrık, hızlı tedavi edilebilir kazalarda en yakın sağlık kuruluşuna götürülerek tedavisi yaptırılmalıdır.
- Büyük kazalarda, kaza geçiren kişinin yerinden kıpırdatılması sakıncalı olabileceği durumlarda 112 Acil Yardım aranarak ambulans beklenmelidir.
- Ölümlü iş kazalarında; İlk yardım aracı ile gelen doktor ölümü bildirdiği andan itibaren ilgili makam gelene kadar hiçbir müdahalede bulunulmaz.

11.1 İş Kazalarının Bildirimi

- Oluşan iş kazasına müdahale edildikten sonra kazayı gören şahit çalışanlar, vardiya amiri ve mevcutsa birim amiri tarafından “ İş Kazası Tutanağı” tutularak “ İş Kazası İş Akışı”na uygun müdahale edilmelidir.
- Kazalının kadrosunun bulunduğu birim amiri de 3 iş günü içerisinde iş kazasını Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmelidir.

11.2 Ramak Kala Olayların Bildirimi

- İşyerinde herhangi bir personel yaralanmasına, maddi kayba veya ekipman zararına yol açmayan fakat tekrarı halinde iş kazası oluşturma potansiyeli bulunan olaylar, olaya şahit olan çalışanlar, Güvenlik Personeli veya birim sorumluları tarafından Genel Sekreterlik, Personel Daire Başkanlığı, İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi Koordinatörlüğü'ne bildirilmelidir.

12 ZEHİRLENME

12.1 Gıda Zehirlenmeleri

- Bütün besinlerde bakteriler bulunur. Ancak, kötü koşullarda nakledilen, pişirilen ya da saklanan besinlerde bakteriler çok çabuk çoğalır ve zehirlenmelere yol açarlar. Daha nadir de olsa bazı durumlarda, parazitler, virüsler ve kimyasal maddeler besinlerin bozulmasına ve gıda zehirlenmelerine yol açarlar.
- Gıda zehirlenmelerinin işaret ve belirtileri gıdanın ne şekilde bozulduğuna bağlı olarak değişir. Genellikle, bozuk gıdanın tüketilmesini takip eden birkaç saat içinde ishal, bulantı, karın ağrısı ve bazen kusma görülür.
- Bozuk gıdadan doğan zehirlenmelerin etkisi, yenen miktar, bünye, yaş ve yiyen kişinin genel sağlık durumuna göre değişir. Gıda zehirlenmelerinden daha fazla etkilenen riskli grupları şöyle sıralayabiliriz:

İTÜ MUSTAFA İNAN KÜTÜPHANESİ **ACİL DURUM EYLEM PLANI**

Yaşlılar: Yaşlıların bağışıklık sistemleri zehirlenmelere sebep olan organizmalara karşı çabuk ve etkili bir savunma oluşturamaz.

Bebekler ve Küçük Çocuklar: Bağışıklık sistemleri henüz tam anlamıyla gelişmemiştir.

Kronik Rahatsızlığı Olanlar: Şeker hastalığı, AIDS ya da kanser tedavisi sebebiyle radyasyon alan hastaların bağışıklık sistemleri zayıflamıştır.

Gıda zehirlenmesi şüphesi durumunda; zehirlenen kişi sayısı, klinik olarak hangi vakaya benzediği, hangi gıdalardan ne için şüphelenildiği, başka nelerden şüphelenilebileceği konusunda ilgili birim amiri tarafından Genel Sekretere ve Mediko/Sağlık Ocağına bilgi verilmelidir.

13 SAVAŞ

13.1 Savaş Durumunda Oluşabilecek Tehlikeler

- Bombardıman,
- Kimyasal serpinti,
- Radyoaktif serpinti,

Tehlike anında, bu tehlikeleri ifade eden sirenler sivil savunma müdürlüklerince tespit edilmiştir. İstanbul' un muhtelif yerlerinde bulunan bu sirenler tehlikenin özelliğine uygun olarak çalınarak vatandaşlara haber verilir.

13.2 Sarı İkaz:

- Saldırı ihtimali var anlamına gelir. Üç dakika sürekli düz siren sesi.
- Ofiste iseniz; gaz, elektrik ve su vanalarını kapatıp, yanan ocak, tüp, soba vb varsa söndürünüz. Kapı ve pencereleri kapatıp perdeleri çekiniz ve hemen sığınma yerlerine gerekli malzemeleri alarak gidiniz.
- Açıkta iseniz; hemen saklanabilmek için en yakın sığınma yerlerine, genel sığınaklara veya bodrum gibi sığınmaya elverişli yerlere gidiniz.

13.3 Kırmızı İkaz

- Saldırı tehlikesi var anlamındadır. Üç dakika boyunca alçalıp yükselen siren sesidir.
- Evde iseniz; sarı ikazdaki önlemleri alınız.

İTÜ MUSTAFA İNAN KÜTÜPHANESİ ACİL DURUM EYLEM PLANI

- Açıkta iseniz; en yakın sığınma yerlerine, köprü altı, çukur vb yerlere saklanarak vücudunuzun açık yerlerini örterek tehlikenin geçmesini bekleyiniz.

13.4 Siyah İkaz

- Radyo aktif serpinti veya kimyasal saldırı tehlikesi anlamındadır. Kesik kesik siren sesi ile veya radyo ve televizyon yayınıyla duyurulur.
- Ofiste iseniz; kırmızı ve sarı alarmdaki gibi tedbirleri alıp sığınak türü yerlere girerek kendiniz koruyunuz. Kimyasal saldırılar için maske bulundurulması faydalıdır.
- Açıkta iseniz; en yakın sığınma yerlerine gidiniz ve vücudunuzun açıkta kalan yerlerini örtünüz.

13.5 Beyaz İkaz

- Tehlike geçti anlamındadır. Radyo, televizyon, megafon vb. yollarla haber verilir. Bu işareti aldıktan sonra sığınma yerlerinden çıkabilirsiniz.

14 PATLAMA

Buhar kazanı gibi basınçlı kaplar, kimyasal malzemeler vb. depolama koşullarına uyulmaması, sabotaj, kullanım ömrünün bitmesi, periyodik muayene ve bakımlarının aksaması, personelin eğitim ve bilgi eksikliği vb. sebeplerle patlayabilir. Gerekli önlemlerin alınmış olmasına rağmen patlama gerçekleşirse;

- Oluşacak tehlikeden herkes haberdar edilir.
- Bina sorumlusu, Acil durum Ekip Lideri veya yönlendireceği diğer acil durum ekipleri tarafından elektriklerin kesilmesi sağlanır.
- Bütün personel güvenli bölgeye alınırken, acil durum ekipleri toplanarak gerekli müdahaleyi gerçekleştirir.

İTÜ MUSTAFA İNAN KÜTÜPHANESİ **ACİL DURUM EYLEM PLANI**

- Eğer yaralanan personel varsa ilk yardım ekibi tarafından ilk tedavisi yapıldıktan sonra hastaneye sevki sağlanır.

15 YÜKSEKTEN DÜŞME

Yüksekte çalışma yapan, yüksekte çalışma ihtimali olan ilgili personel belirlenerek İş Sağlığı ve Güvenliği Koordinatörlüğü'nce düzenlenen yüksekte çalışma eğitimine katılmaları sağlanarak yüksekte çalışma eğitimi verilir. Kampüsteki yapım işi, tamirat işi vb. işlerde yüksekte çalışma yapan taşeronlar denetlenir ve uygunsuzluk tespitinde, iş durdurma, sözlü ve yazılı uyarı gibi yöntemler kullanılır. Yüksekte çalışma yapan tüm personel paraşüt tipi emniyet kemeri takmalı, emniyet kemerini sağlam bir ankraj noktasına sağlam şekilde tutturmalı, şantiye sahasında mutlaka baret takmalı ve iş ayakkabısı giymelidir. Yüksekte yapılan çalışmalarda, İSG ile ilgili tebliğ tebellüğü edilen talimat ve verilen eğitimlere uygun şekilde çalışılmalıdır.

16 ÇEVRE KAZASI VE KİMYASAL DÖKÜLME

16.1 Kimyasalların Depolanması

- Bütün kimyasallar belirlenmiş depolama alanlarında sert zemin üzerinde, sızdırmaz tava içerisinde ve etiketlenerek ayrı ayrı depolanmalıdır.
- Sahada kullanılacak ve depolanacak olan kimyasal malzemeler için Malzeme Güvenlik Formlarında belirtilen güvenlik ve emniyet önlemlerinin alınması sağlanmalıdır.
- Depolama faaliyetleri, kullanım için acil durum müdahale planı hazırlanmalıdır.
- Patlayıcılar, yağlar, petrol ürünleri, çözücüler, indirgeyiciler, gibi potansiyel tehlikeli maddeler için yangın, döküntü/sızıntıya karşı özel önlemler belirlenmelidir.
- Yanıcı maddeler etiketli, ateşten korunaklı odalarda yönetmeliklere göre saklanmalıdır.
- Çalışmaların yürütüldüğü alanlarda, kimyasal madde dökülmesi durumunda müdahale etmek üzere gerekli sızıntı giderme ekipmanı veya emici madde geçici bir haznede hazır tutulur. Herhangi bir dökülme durumunda kimyasal maddeyle kirlenmiş alan kum, talaş veya ticari olarak satılan diğer emicilerle kaplanmalıdır.
- Kullanılacak olan tüm transformatörler, şalt tesisleri ve kapasitörlerin poli-klorin bi-fenil (PCB) içermedikleri incelenip, doğruluğu saptanmış olmalıdır. PCB içermediğini belli eden etiketi olmayan ve yeni satın alınmamış olan tüm transformatörlerin yağı, ekipman sahada

İTÜ MUSTAFA İNAN KÜTÜPHANESİ ACİL DURUM EYLEM PLANI

kurulmadan önce onaylı bir laboratuvar tarafından test edilerek, PCB içermediği onaylanmalıdır.

- Radyoaktif kaynaklar kullanıldığı takdirde yönetmeliklere göre depolanıp etiketlenmelidir. Bu tip malzemelerin kullanımı, depolanması ve etiketlenmesi için uygun izinler alınmalıdır.
- Asbest katkı maddelerin sahada bulundurulmaması veya inşaat malzemesi olarak kullanılmaması sağlanmalıdır.
- Tehlikeli kimyasalların depolanması “**Tehlikeli Kimyasallar Yönetmeliği**”ne uygun olarak yapılmalıdır.
- Bütün kimyasallar ve kirlenme ve buharlaşmaya sebep olabilecek malzemeler sert, geçirgen olmayan bölmelerde ve hazne içerisinde saklanmalı, girişi rampa ile sağlanmalı ve örtülmelidir.

TEHLİKE TANIMI	TEHLİKE TANIMI	TEHLİKE TANIMI	BİRLİKTE DEPOLANMA DURUMU
C: Aşındırıcı Madde	Xn: Zararlı Xi: Tahriş Edici	T+: Çok Zehirli T: Zehirli	BİRLİKTE DEPOLANAMAZ
C: Aşındırıcı Madde	E: Patlayıcı	F: Kolay Alevlenir F+: Çok Kolay Alevlenir	BİRLİKTE DEPOLANAMAZ
O: Oksitleyici Madde	Xi: Tahriş Edici Xn: Zararlı	T+: Çok Zehirli T: Zehirli	T+: Çok Zehirli T: Zehirli
F: Kolay Alevlenir F+: Çok Kolay Alevlenir	C: Patlayıcı		BİRLİKTE DEPOLANAMAZ

İTÜ MUSTAFA İNAN KÜTÜPHANESİ **ACİL DURUM EYLEM PLANI**

16.2 Çevre Kazalarının ve Kimyasal Maddelerin Dökülmesinin Önlenmesi için Alınacak Önlemler

- Tehlikeli kimyasal maddelerle çalışmalar teknolojik gelişmeler de dikkate alınarak uygun yöntemlerle yapılmalı, uygun makine ve ekipman sağlanmalıdır.
- Alınan önlemlerin etkinliğini ve sürekliliğini sağlamak üzere yeterli kontrol, denetim ve gözetim sağlanmalıdır.
- Tehlikeli kimyasal maddelerle çalışmalar, yeterli en az sayıda çalışan ile yapılmalıdır.
- Çalışanların, öğrencilerin vb. maruz kalacakları madde miktarları ve maruziyet süreleri mümkün olan en az düzeyde olmalıdır.
- Laboratuvarlarda yapılan iş için gerekli olan miktardan fazla tehlikeli kimyasal madde bulundurulmamalıdır.
- Birim ve laboratuvarlar her zaman düzenli ve temiz tutulmalıdır.
- Çalışanların kişisel temizlikleri için uygun ve yeterli şartlar sağlanmalıdır.
- Tehlikeli kimyasal maddelerin, atık ve artıkların en uygun şekilde işlenmesi, kullanılması, taşınması ve depolanması için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.
- Üniversite genelinde atıklar türlerine göre sınıflandırılarak toplanmalı ve geçici atık depolama sahasına gönderilmelidir.
- Geçici atık depolama sahasında bulunan atıklar düzenli olarak lisanslı atık taşıma ve bertaraf firmalarına verilmelidir.
- Personelle düzenli olarak acil durumlar, çevre ve sıfır atık ile ilgili eğitimler verilmelidir.
- Çevre ile ilgili uyarı ve ikaz levhaları bulundurulmalıdır.

16.3 Kimyasal Sızıntısı Durumunda Yapılması Gerekenler

- Eğer sızan veya dökülen madde parlayıcı özellikte ise, ona yakın ısı kaynakları laboratuvar sorumlusu tarafından bölgeden uzaklaştırılmalıdır.
- Gerekli ise acil durum ikazı verilmelidir.
- İşyeri acil durumu ekipleri ile işverene haber verilmelidir.
- Sızan, dağılan kimyasal madde hakkında bilgi sahibiyse işyeri acil durum ekiplerine, bilgi verilmelidir.
- Maske, eldiven, gözlük vb. kullanarak kendi güvenliğini sağladıktan sonra sızıntının yayılım alanı laboratuvarlarda bulunan kimyasal döküntü kiti içeriğinde bulunan bariyerlerle çevrilerek engellenmelidir.

İTÜ MUSTAFA İNAN KÜTÜPHANESİ **ACİL DURUM EYLEM PLANI**

- Kimyasalın malzeme güvenlik bilgi formunda yazılı tedbirleri göz önüne alarak tehlikelerini izole etmek (havalandırma, soğutma vb.) amacıyla gerekli tedbirler alınmalıdır.
- Kişisel koruyucuları kullanarak ve diğer tedbirleri alarak döküntü temizlenmeli ve temizlik sırasında kullanılan malzemeler de kontamine ambalaj olarak bertaraf edilmelidir.
- Kimyasalın kontrol altına alınamaması veya temizlenememesi durumunda acil durumlar çağrı hattına (112) haber verilmelidir.

17 TIBBİ ACİL DURUMLAR

17.1 İlk Yardımcının Sorumlulukları

- Sakin ve telaşsız olarak hasta/yaralıyı sakinleştirmelidir.
- Çevreyi değerlendirip süren bir tehlike olup olmadığını belirlemelidir.
- Kendi can güvenliğini tehlikeye atmamalıdır.
- Çevredeki kişileri, sağlık kuruluşları, itfaiye ve güvenliğe haber vermeleri için organize etmelidir.
- Hastanın durumunu değerlendirerek uygun ilk yardıma başlamalıdır.
- Hastanın sağlık kuruluşuna bir an önce ulaşmasını sağlamalıdır.

İLK YARDIMIN ABC'Sİ

- A. (= Airway) Soluk yolunun açılması.
- B. (= Breathing) Solunumun düzeltilmesi.
- C. (= Circulation) Dolaşımın etkinliğini sağlama.

17.2 İş Kazalarında İlk Yardım

Kaza veya ani hastalıklarda, hasta veya yaralının doktora veya hastaneye sağ olarak götürülebilmesi, bilinçli bir ilk yardımın anında yapılmasıyla mümkündür.

Teşhis: Ani hastalığın veya yaralanmanın nasıl meydana geldiğini anlamaktan ibarettir. Şuur açıksa olayın nasıl meydana geldiğini veya ne olduğunu bizzat kazazededen öğrenebiliriz. Daha önce bir hastalığı olup olmadığı sorulur. Şuur yerinde değilse çevrenin durumu yardımcı olabilir.

İTÜ MUSTAFA İNAN KÜTÜPHANESİ **ACİL DURUM EYLEM PLANI**

Tedavi: Eğer kazayı doğuran sebep hala devam ediyorsa hemen yok edilmeye çalışılır. Kazazedenin ölü mü hayatta mı olduğuna dair en ufak bir şüphe varsa tedaviye tıbbi bakım sağlanıncaya kadar devam edilmelidir.

Taşıma: Kazazedenin en çabuk şekilde doktor bakımına verilmesi hayatının kurtarılması bakımından çok önemlidir. Bu taşıma işinin o anki mevcut şartların gerektirdiği en uygun şekilde yapılması gerekmektedir.

17.3 Uygulanacak İlk Yardım Kuralları

17.3.1 Bayılmalarda İlk Yardım

- Elbiseleri boyundan, göğüsten ve karından gevşetilir.
- Hastanın beynine kan gitmesini sağlamak için düz bir yerde sırtüstü yatırılarak, ayakları yukarı kaldırılır ve sonrada şok pozisyonunda bekletilir. Kesinlikle başının altına yastık konmaz.
- Hastanın zorlanmaksızın kendine gelmesi beklenir.

17.3.2 Göğüs Yaralanmalarında İlk Yardım

- Yaralı, yarı oturur duruma getirilir
- Havanın akciğerlere dolmasına engel olmak için açık olan yara yerine temiz bir bez kapatıp basınç yapmadan sarılır.
- Kazazedenin ısı kaybı önlenir.

17.3.3 Karın Yaralanmalarında İlk Yardım

- Hastaya ağızdan yiyecek içecek verilmez.
- Yaralı başı hafif yüksek, dizlerinin altına rulo edilmiş bir battaniye konularak sırt üstü yatırılır
- Herhangi bir organ dışarı çıkmış ise asla el sürülmez. Geniş bir gaz bezi varsa serum fizyolojik ile ıslatılarak basınç yapmadan organların üzerine örtülür.
- Yaralı zaman geçirmeden sevk edilir.

17.3.4 Sindirim Yoluyla Zehirlenmelerde İlk Yardım

En sık rastlanan zehirlenme yoludur. Bazı kimyasal maddeler, alkol, ilaç bozuk besinler ve zehirli mantarlarla olan zehirlenmelerdir. Zehirlenmeye sebep olan ürünün üzerindeki etikette

İTÜ MUSTAFA İNAN KÜTÜPHANESİ **ACİL DURUM EYLEM PLANI**

zehirlenmeye karşı ne yapılacağı yazıyorsa, yazılanları uygulanır. Kimyasal zehirlenmesi ise MSDS formu ile birlikte Mediko ya da en yakındaki hastaneye başvurulur.

- Zehirlenme belirtileri ortaya çıktığında Mediko Sosyal’de hekim bulunmaktaysa hekim, yada sağlık personeli tarafından zehirlenen kişiye müdahale edilir.
- Toplu zehirlenme durumlarında ise belirtiler ortaya çıktığında derhal Genel Sekreterliğe haber verilir.
- Zehirlenme mesai saati dışında olduyorsa zehirlenen kişi derhal sağlık kurumuna sevk edilir.

17.3.5 Solunum Yoluyla Zehirlenmelerde İlk Yardım

- Hasta temiz havaya çıkarılır ya da cam ve kapı açılarak ortam havalandırılır.
- Yaşamsal belirtiler değerlendirilir (ABC).
- Yarı oturur pozisyonda tutulur.
- Bilinç kapalı ise koma pozisyonu verilir.
- Tıbbi yardım istenir (112).
- İlk yardımcı müdahale sırasında kendini ve çevresini korumak için gerekli önlemleri almalıdır,
- Solunumu korumak için maske veya ıslak bez kullanılır.
- Elektrik düğmeleri ve diğer elektrikli aletler ve ışıklandırma cihazları kullanılmaz.
- Yoğun duman varsa hastayı dışarı çıkarmak için ip kullanılmalıdır.

17.3.6 Kanamalarda İlk Yardım

- Kanayan uzuv (kol, bacak vs.) yükseltilir.
- Yara üzerine temiz gazlı bez, mendil veya çamaşır parçası konur ve sıkıca bastırılır.
- Kanama durmazsa kanayan yerin 5 cm yukarı kısmına bandaj uygulanır.

17.3.7 Burun Kanamasında İlk Yardım

- Burnu kanayan kişinin başı hafifçe öne eğilir.
- Hasta burun üzerine basınç yapar
- Bu sırada ağızdan soluk alıp verir ve asla sümürmez.
- Burun kanamasında hastanın başı geriye doğru kaldırılmaz.

17.3.8 Elektrik Çarpmalarında İlk Yardım

- Elektrik akımının yaralı ile teması kesilir. Bu yapılmadan önce yaralıya dokunulmaz.

İTÜ MUSTAFA İNAN KÜTÜPHANESİ **ACİL DURUM EYLEM PLANI**

- Kuru tahta parçası ve lastik gibi elektrik geçirmeyen maddelerle hasta çekilerek veya kablo itilerek akımdan kurtarılır.
- Solunum durmuşsa yapay solunuma, kalp durmuşsa kalp mesajına başlanır.
- Yanık varsa soğuk su ile yıkanır.

17.3.9 Kırıklarda İlk Yardım

- Hasta sarsılmaz ve hareket ettirilmez.
- Kanama varsa durdurulur.
- Hasta taşınmadan önce kırık bölgesi hareketsiz hale getirilir. (Bunun için tahta gibi sert cisimler kullanılabilir.)
- Açık kırık varsa (kırık uçları görülüyorsa) kırık kemik parçalarına kesinlikle dokunulmaz ve bunlar yerleştirilmeye çalışılmaz. Yara üzerine temiz bir gazlı bez kapatılır.

17.3.10 Yanıklarda İlk Yardım

- Soğuk musluk suyu ile ağrı azaltılır.
- Hastanın takıları çıkartılır. (Daha sonra oluşabilecek şişler nedeniyle çıkarmak zorlaşabilir.)
- Oluşan kabarcıklar patlatılmaz.
- Yanan kısımların üzeri temiz gazlı bezle kapatılır hiçbir şey sürülmez.

Eğer yanık kimyasal bir madde sebebiyle olmuşsa;

- Deriyle temas eden kimyasal maddenin en kısa sürede deriyle teması kesilmelidir,
- Bölge bol tazyiksiz suyla, laboratuvarlardaki boy duşu da kullanılabilir, en az 15–20 dakika yumuşak bir şekilde yıkanmalıdır

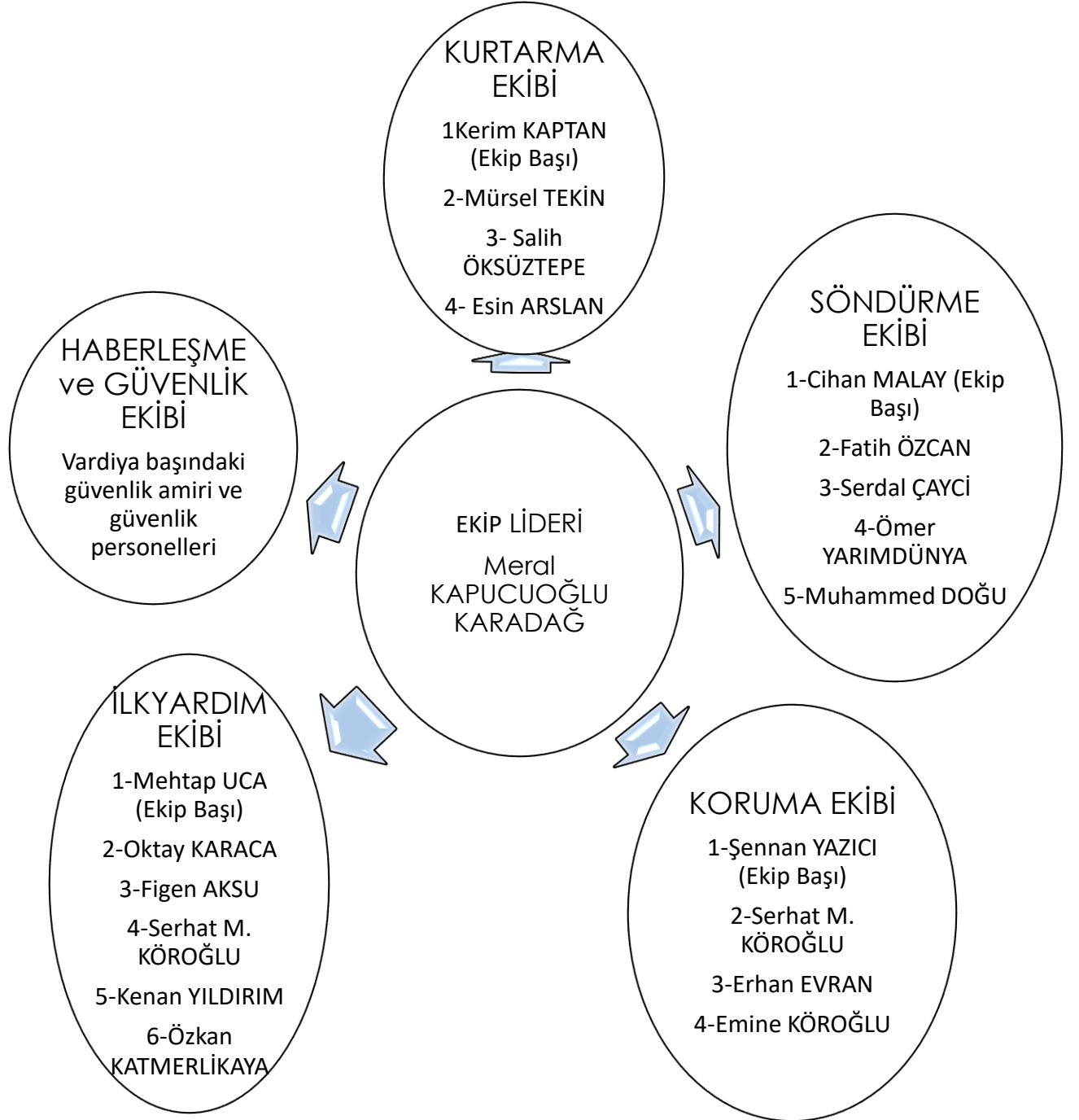
18 ACİL DURUM TELEFON LİSTESİ

İTÜ Kütüphane Yönetimi (Acil Durum Ekip Lideri)	(0212) 285 33 04
Kütüphane Güvenlik	(0212) 285 66 23
Rektörlük Güvenlik	(0212) 285 68 14
İTÜ AFAD	0212) 285 30 76
Mediko / İTÜ Sağlık Ocağı	(0212) 285 39 43
Valilik	179
Elektrik Arıza	186
Su Arıza	185
Doğalgaz Arıza	187
İstanbul Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Birlik Müdürlüğü	(0212) 574 58 80
İstinye Devlet Hastanesi	(0212) 323 44 44
Seyrantepe Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi	(0212) 440 40 00
Acil Durum Çağrı Merkezi	112

İTÜ MUSTAFA İNAN KÜTÜPHANESİ ACİL DURUM EYLEM PLANI

19 ACİL DURUM EKİPLERİ

İTÜ MUSTAFA İNAN KÜTÜPHANESİ **ACİL DURUM EYLEM PLANI**

EK- 1 GENEL ACİL DURUM EYLEM PLANI

İTÜ Mustafa İnan Kütüphanesi için acil durum eylem planı hazırlanmış olup kütüphane web sayfasında yayınlanacaktır.

"İTÜ Mustafa İnan Kütüphanesi Acil Eylem Planı" için; www.kutuphane.itu.edu.tr

<https://www.kutuphane.itu.edu.tr>

EK-2 ACİL DURUM KROKİLERİ

Acil Durum Kat planları, Mustafa İnan Kütüphanesi'nde her kat için hazırlanmış olup; tüm katlarda yerlerini almıştır.

EK-3 ACİL TOPLANMA BÖLGESİ

İTÜ Mustafa İnan Kütüphanesi için 3 farklı alanda acil toplanma bölgeleri belirlenmiştir.